СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 302. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 27. грудня, 1929. VOL. XXXVII. No. 302. Jersey City, N. J., Friday, December 27, 1929. THREE CENTS.

РІЗДВО ОБЄДНУЄ НАРОДИ ПРИ ПОМОЧІ РАДІЯ

ЕВРОПА И АМЕРИКА ОБМІНЯЛИСЯ РІЗДВЯНИМИ КОНЦЕРТОВИМИ ПРОГРАМАМИ.

НЮ ЙОРК, 26. грудня. — Перший раз в історії людства обмінялися дві земні півкулі різдвяними желаннями при помочі радія. З Німеччини, Голяндії й Англії вислано через океан по радіо спеціяльні депеші, а разом з ними получили концертові програми. Таксамо зроблено й з боку Америки.

ОГОНЬ У БІЛІМ ДОМІ.

ВАШИНГТОН, 26. грудня. — На саме Різдво вибух у Білім Домі огонь, який знищив приміщення на бюра. Вже приступлено до відбудови. Президіяльні бюра перенесено наразі до приміщень секретаря маринарки.

ПИЛИ БІЛЬШЕ ЯК КОЛИНЕБУДЬ.

НЕ БУЛО СМЕРТНИХ ВИПАДКІВ, АЛЕ ДО ШПИТАЛІВ ВІДВЕЗЕНО 75 ОСІБ.

НЮ ЙОРК, 26. грудня. — Твердять, що цьогорічне Різдво побило всі дотеперішні рекорди щодо скількости зужитого алькоголю. Наразі ще не чути, щоби хто помер від алькоголю, але до шпиталів відвезено 75 осіб, затроєних алькоголем.

Позатим свята пройшли спокійно. Поліція не мала богато до роботи, як це бувало давними літами.

МИЧЕЛ ПРОТИ БОРИ.

ВАШИНГТОН, 26. грудня. — Сенатор Бора підчеркнув, що прогибіційні урядники не надаються до роботи та що з такими нездарами годі форсувати прогибіцію. На те відповіли обурені до крайности: генеральний прокуратор Мичел і прогибіційний комісінер Доран. Мичел підніс, що прогибіційні урядники добрі й совісні, а вина за невдачу прогибіції спадає на сенат, котрий не ухвалює таких мір, які пропонує уряд, а без яких годі переформувати прогибіцію. Мичел твердить, що з прогибіцією мимо великих перешкод таки йде до кращого.

ГУВЕР І ЛОНДОНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ.

ВАШИНГТОН, 26. грудня. — Американська делегація на морську конференцію до Лондону має точні інструкції щодо цього, яке має зайняти становище. Дотеперішню головою делегації є секретар стейту Стимсон. Та цього ще замало. Президент Гувер привязує до конференції велику вагу. Тому буде з нею весь час у постійнім контакті по радіо.

ВЧИНОК БОЖЕВІЛЬНОГО.

ВОЛНУТ КОВ (Норт Каролайна), 26. грудня. — С. Д. Ловсон, фармер, нагло збожеволів, забив свою жінку і 6 дітей, а потім побіг до ліса і поповнив самовбивство.

ЖЕЛАННЯ ДЛЯ БИРДА.

НЮ ЙОРК, 26. грудня. — Сотки желань переслано по радіо з нагоди Різдва до полярного дослідника Бирда, заіменованого недавно адмірала за наукові досліди на північнім і полудневім бігунах.

НАСЛІДКИ ТЕМНОТИ.

ПАНАМА, 26. грудня. — Індіяне з племени Сан Бляс живуть примітивним життям далеко від культури, яка для них не цікава. Живуть по джунглях, куди ще не зайшла нога культурної людини. Зате почали літати над тими джунглями літаками. Це не сподобалося тубильцям і вони відгрожуються, що попалять усі газолінові стації, коли не перестануть літати.

РІЗДВО Й БІРЖА.

НЮ ЙОРК, 26. грудня. — Професор апольогетики в католицькім університеті у Вашингтоні, д-р Дж. Фултон Шин, мав у католицькій пюнорській катедрі різдвяну проповідь, у якій порушив між иншим і спекуляцію на біржі. Він сказав, що Різдво є рівнож "виміною" як біржа, тільки з такою ріжницею: З Різдвом Господь говорить до чоловіка: Дай мені свою людськість, а я дам тобі божество; дай мені свій час, а я дам тобі вічність; дай мені свій гріх, а я покажу тобі свою ласку; дай мені своє пішо, а я дам тобі всьо.

ЖИДИ ЗІБРАЛИ $15,000,000.

НА ДОПОМОГУ ДЛЯ СВОЇХ БРАТІВ ЗА МОРЕМ.

НЮ ЙОРК, 26. грудня. — З звіту обединої жидівської допомогової кампанії виходить, що американські Жиди зібрали тепер $15,000,000 на допомогу Жидам з Східної Европи.

ПЛЯНУВАВ ДОБРЕ ЗАМАХ.

БУЕНОС АЙРЕС, 26. грудня. — Полиція робить усі заходи, щоби дізнатися, чи замах на президента Ірогоена є ділом одної особи чи більшого числа заговірників. Замаху доконав перед двома днями Гвальтер Мармеллі, котрого забито на місці. Через те годі мати прямі інформації від заговірника. Одно знати, що молодий заговірник вправлявся цілими тижнями в стрілянню, заки відважився на замах.

КАЖУТЬ, ЩО САНДІНА ПІДКУПИЛИ.

МЕКСИКО СИТІ, 26. грудня. — Часопис „Універзаль" доносить, що з рамени комуністичної партії роблять дохождення в справі Сандіна, лідера повстанців з Нікарагви, котрий покинув Нікарагву й живе тепер у Мексику. Кажуть, що він розкидає тепер грішми. З того заключають, що його певно підкупили. Твердять навіть, що він дістав $60,000 за те, що покинув повстанців.

УТІКАЮТЬ З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО РАЮ.

З Москви пишуть, що йдучи за прикладом німецьких кольоністів, які втікли з СРСР, тепер приготовляється до виїзду за кордон велика маса кольоністів Чехів, Словаків та Поляків.

Плянується утворення окремого комітету, який мав би заопікувати реемігрантами з СРСР.

ПІШКИ ПО АМЕРИЦІ.

До Куритиби (Бразилія) прийшов тепер Німець Рубсат, що подорожує по Америці пішки. З Ню Йорку він вийшов 1. червня 1923 року.

НАРАДА УКРАЇНСЬКИХ ТА БІЛОРУСЬКИХ ЦЕРКОВНИХ ДІЯЧІВ У ВАРШАВІ.

Дня 27. XI. ц. р. у Варшаві відбулася нарада українських і білоруських церковних діячів, у якій взяли участь українські посли: В. Целевич, С. Мудський, секретар українського парляментарного клюбу В. Косоноцький та білоруські сенатори: Богданович і Рогуля. Предметом наради була справа української грекокат. та православної церков під Польщею. Після дискусії ухвалено кілька постанов у справі правного становища наших церков, руйнування православних храмів і т. д. Ухвалено утворити окрему парляментарну комісію для оборони православної церкви, для підготовки конкордату тої церкви під Польщею і виготовлення в цій справі меморіялу для закордонних чинників.

ПАМЯТНИК МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

Недавно вже сповістили газети про відкриття памятника марш. Пілсудського в Залісю, пов. Борщів, дня 27 жовтня. Польська преса подала, що памятник збудовано заходом усього громадянства і зокрема українського. Дійсно живу участь при будові памятника приймав війт Вельгат і секретар Качковський. Позатим на святі відкриття памятника був присутній воєвода з Тернополя і генерал Поповичі зі Львова. З околичних сіл зібралась дворська служба, яка приїхала на свято на конях з червоно-білими і жовто-блакитними хоругвками.

АВТОГРАФИ БЕРНАРДА ШОВА.

В 1899 р., коли Бернард Шов ще не був такий славний анї богатий як тепер, один бідний робітник звернувся до цього письменника з просьбою позичити йому 100 фунтів стерлінгів. Бернард Шов відповів робітникові, що не може позичити йому ніяких грошей, бо сам заробляє тільки 300 фунтів стерлінгів річно і це заледви вистарчає йому і прожиток. Минуло тринадцять років, слава Б. Шова виросла так, що за його листи і автографи богаті люде платять великі суми. Робітник, який перед 30 роками дістав від цього письменника листа, продав цього року лист Б. Шова за 200 фунтів стерлінгів і великий англійський письменник на свою втіху дістав від цього робітника письмо, в якім він заявляє: „А все я дістав від вас позичку і то не 100, але 200 фунтів стерлінгів.

ВЕЛИКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС НА МАДЯРЩИНІ.

За останній рік мадярська поліція арештувала понад 100 комуністів, між якими є визначні політичні діячі та організатори. З усіх арештованих 14 осіб випущено на волю, а майже 100 комуністів стане на днях перед будапештеньским судом. Мадярська преса широко розписується про той процес, уважаючи його одним з найбільших політичних процесів за останні роки.

ЩЕ ПРО РЕМАРКА.

Як тільки Ремарк заявив журналістам, що окрім твору „На заході нічого нового" задумує написати ще один твір із повоєнного життя, всі німецькі та закордонні видавництва почали старатись купити ще ненаписаний твір славного письменника. Одно американське видавництво побило рекорд і заплатило Ремаркові згори 500.000 долярів за ненаписаний ще твір, а німецькі видавництва мусіли очевидно зрезигнувати зі своїх бажань видати другу книжку того щасливого автора.

ГЛУХО-НІМИЙ ЗАГОВОРИВ.

В Ріо де Жанейро (Бразилія) жебрав від довгих літ один глухо-німий. І люде і поліція знали про цього каліку. Каліка ходив від хати до хати і ніхто не відмовляв давати лепту. В останних часах зачали гинути річи по склепах та по приватних домах. Недавно приловлено каліку на одним злодійстві, а властитель почав каліку вчити не красти, але так учив, що глухо-німий в одну хвилю заговорив. Виявилося, що каліка своє каліцтво вдавав. Його арештовано.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ПРОТИ ЧЕРВОНОГО ТЕРОРУ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

Українська Парляментарна Репрезентація на свому засіданні з дня 14-го листопада 1929 р., розглянувши масові арештування українських діячів на Великій Україні, приняла одноголосно таку постанову:

Комуністична диктатура на Великій Україні почала в осени ц. р. черговий, цим разом дуже нагальний і масовий наступ на представників української інтелігенції, зокремаж на визначних діячів української науки й літератури, на українську молодь середніх і вищих шкіл та на діяльних представників українського селянства й робітництва. Завданням цього наступу є ломання всього національного українського руху та дискредитування його при допомозі політичних монстрпроцесів і на кінець відстрашення від нього населення при допомозі кровавих екзекуцій над його провідними діячами. Словом — на всі території Великої України котиться гріза хвиль червоного терору, жертвою якого падуть найкращі сини нашого народу. Українська Парляментарна Репрезентація, розглянувши цю справу, протестує перед цілим культурним світом проти цього комуністичного наступу на українське національне життя і зокрема проти провідні кадри української нації.

ЗАМІСЬ СВЯТОЧНИХ ЖЕЛАНЬ.

Замість висилки святочних карток з желаннями, служіти ми на добродійні цілі. Джерзи Сити, Н Дж.: Олена Д. Лотоцька $3 на дорогому студентам у Подебрадах.

МАРІЯВІЦЬКИЙ ПРОЦЕС У ВАРШАВІ.

На останній розправі марійвіцького процесу оборона поставила внесок, щоби три марійвіцькі черниці піддати під розсліди лікарів психіятрів. Ці черниці належать до тих 12 черниць, які мали інтимні звязки з еп. Ковальським. Психіятричні розсліди переводила жінка-лікарка, д-р Касперовичева, яка в тій ціли перейшла з черницями до окремої замкненої кімнати. Висліди тих психіятричних розслідів держать у тайні.

МОВЧАВ 8 МІСЯЦІВ.

У Берліні арештовано небезпечного бандита Казимира Сарчка, який має на сумлінню 28 нападів, крадіжей, а навіть убивство. Побоюючись, що на слідстві він „засипеться", цей вязень мовчав 8 місяців, граючи ролю німого. Аж по 8 місяцях почав говорити, а коли його спитали, чому перервав мовчанку, бандит відповів: „Я баявся, що коли мовчатиму далі, то відвикну говорити взагалі та утрачу мову і стану справді німим".

ВІЛЬГЕЛЬМ ПОВЕРНЕ ДО НІМЕЧЧИНИ.

З Берліна подають, що Державна Рада Німеччини скасувала закон про заборону вернути бувшому цісареви Вільгельмові II. до батьківщини. Дозволено також членам родини бувшого цісаря вернути до Німеччини. Німецька преса пише, що Вільгельм і його родина напевно скористають із цих змін законів і повернуть до Німеччини.

КЛЕМАНСО НА ФРОНТІ.

Французький генерал Кардоніе поміщує в паризьких газетах свої спогади з війни й описує, як „старий тигр" Клемансо відвідав його дивізію, що боролась у першій лінії проти Німців. Клемансо застав старшин і командита дивізії при чарці вина і відразу висловив їм свою догану: „Ви, панове старшини, бавитесь тоді, як вояки гинуть там на позиціях? Як вам не соромно?" Після цього Клемансо пішов аж у перші закопи, які були відділені від німецьких ровів тільки 4 метри. Генерал Кардоніе шепнув: „Далі можна йти тільки рачки на руках і ногах". Сімдесятилітній „старий тигр" положився на животі і почав рачкувати до місця, де лежали французькі полеві сторожі. Наблизившись до одного вояка, поклепав його по плечах і запитав досить голосно, як йому поводиться. Вояк, думаючи, що то хтось з його товаришів, не пізнав Клеманса і гиєво відповів: „Тихо, дурню! Таж Німці можуть почути!" Клемансо засміявся і відповів добродушно: „Не бійся! Ти мене не пізнав? Я є „старий тигр". Після цього подав руку воякові і рачкував далі на инші місця боєвої лінії.

ВІДСТАЮТЬ ВІД ПЛЯНУ ПЕРЕВЕДЕННЯ ІНДУСТРІЯЛІЗАЦІЇ В РОСІЇ

ФАБРИКИ НЕ ВИКОНАЛИ ЗАВДАННЯ ПО ПЛЯНУ ІНДУСТРІЯЛІЗАЦІЇ. ДУМАЮТЬ СЕЛЯН ЗМУСИТИ ПАПІРОСКАМИ ТА СІРНИКАМИ ИТИ ДО КОЛЄКТИВНИХ ГОСПОДАРСТВ.

МОСКВА (СССР), 26. грудня. — Голова всеросійського індустріяльного комітету Куйбишев виступив у газеті „Известія" з великою алярмуючою статтею у справі виконання чуе, що в жовтні й листопаді індустріяльна програма по пятпятилітнього пляну індустріялізації. В своїй статті він зазнаму мала дати 32% зросту, а міжтим вона дала лише 23%. Собівартість виробів мала понизитися на 11%, а понизилася лише на 4%.

На грудень це ніби трохи поліпшується, але все таки Куйбишев бє на гвалт і в своїй статті „Сором" говорить, що причиною цього тяжкого стану індустрії є невміле керування радянськими фабриками та заводами. „В той час, він говорить, як робітництво виконує своє завдання й продуктивністю праці підносить майже до американського робітництва, керування фабриками зовсім невміле".

На це звертають увагу також експерти „Амерікен Мотор Компані", які тепер перебувають в Росії. Вони говорять, що керовничі органи російських фабрик і заводів зовсім не вміють справитися зі своїм завданням. Вони зовсім не знають звичайних принципів керування, що все мусить бути на час, у відповідному місци й відповідної якости. Керовники дуже багато люблять говорити, укладають гарні теоритичні пляни, думаючи, що ці пляни будуть самі собою переводитися в життя. Ці керовники великі в теорії, але дуже слабі в практиці.

Тепер стало зрозумілим, чому в Москві зникли з продажу папіроски, сірники та инші предмети масового споживання. Це тому, що уряд збирає їх длятого, щоби ними захопити селянство та змусити його ставати до колективного господарства. Таким господарством бальшевики обіцюють дати все, починаючи з хлібороських машин і насіння до посіву й кінчаючи ріжними фабричними виробами, які дуже потрібні селянству.

ІНДІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ДОМІНІЯЛЬНИХ ПРАВ.

ЛОНДОН (Англія), 26. грудня. — Наріжні з інтересом, який викликала до себе наступаюча конференція по морському обеззброєнню, викликає також заінтересування справами Індії. В кінці цього тижня в Лагорі скликається індуський національний конгрес і в Лондоні бояться, щоби він категорично не заявив домагання про негайне установлення в Індії домініяльного уряду.

Вождь Індусів Ганді заявив, що лише негайне встановлення домініяльного уряду в Індії є одиноким актом, який може задовольнити Індусів та заспокоїти їх ворожу супроти Великої Британії акцію.

СЛУХАЛИ АМЕРИКАНСЬКУ РАДІО-ПРОГРАМУ.

ЛОНДОН (Англія), 26 грудня. — В день Різдва Христового вся Англія слухала американську радіо-програму. Американська стація в Скенектеді передавала музику до Англії, а там британська радіокорпорація через свої стації передавала її по всій Англії.

Слухачі при радіо-апаратах так виразно чули музику, що навіть і не запідозрювали, що вона передається з віддалення принаймні 3,000 миль. Вся програма тривала пів години.

БУДУТЬ ШУКАТИ ІЯЛЬСОНА.

МОСКВА (СССР), 26 грудня. — Думають, що після прохання сенатора Бори, висланого до Літвінова, радянський уряд вирішив вислати спеціяльну виправу для пошукування американського летуна Ияльсона, який загубився підчас ратування залоги з пароплава, що застряг у ледах.

На чолі виправи, яка буде складатися з кількох літаків, мають поставити летуна Шестакова, котрий перелетів з Москви до Америки на літаку „Страна Саветов".

ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН ФРАНЦІЇ ПОЛІПШУЄТЬСЯ.

ПАРИЖ (Франція), 26 грудня. — Наступний рік Франція стрічає зі значно поліпшеним економічним становищем. У ній тепер не істнує питання безробітних, а натомість вона має від 2 до 3 мільони чужинців-робітників, які в більшости прибули з Польщі, Італії та Чехословаччини.

Англія має 1,500,000 безробітних і хоч вона знаходиться по сусідстві з Францією, всеж дуже мало англійських робітників їде до Франції на заробітки. Причиною цього те, що у Франції потребують робітників иншіх категорій до праці, а не тих, що тепер безробітні в Англії, а подруге платня французького робітника не задоволяє вимогів англійських робітників.

Фінансовий стан Франції тепер такий, що виробляється проект зменшення податків, а крім того надіються поліпшення балянсу зовнішної торговлі.

ВЕЛИКА БУРЯ В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН (Англія), 26 грудня. — На передодні Різдва пронеслася над Англією страшенна буря. Море було так розбурхане, що всі рибальські та инші дрібні пароплави й судна ледви вратувалися в пристанях.

Буря завдала велику шкоду дрібним суднам, а особливо рибалкам. Біля берегів Еспанії загинув норвезький корабель із залогою 24 людей.

ПОТІГ УБИВ 12 ПАСАЖИРІВ АВТОБУСА.

ПАРИЖ (Франція), 26 грудня. — З Греції повідомляють, що там біля міста Сальоніки потяг налетів на автобус з пасажирами. 12 пасажирів зістали забиті відразу.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

В Джерзи Сіті і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За зміну адресу платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЖИДИ ПРОТИ СОВІТІВ

Жиди це найбільш зненавиджений нарід, коли ходить про совітську територію. Це є вислід довголітньої політики большевицького уряду. До такого заключення приходять самі Жиди. Таке виходить із звіту, опрацьованого на підставі довгих студій професором М. Кролем, а предложеного Американсько-жидівському Конгресови. Звіт той має бути започаткованим великої жидівської кампанії проти совітів. Так пишуть американські часописи.

Звіт стверджує навіть, що найстрашніші погроми, ні ті, що були за часів Петлюри, ні погроми Махна, не завдали Жидам, котрі мешкають на совітських землях, такого важкого удару, як їм завдала комуністична влада. Професор Кроль подає, що большевицька економічна політика знищила економічні підстави жидівського існування. Через большевизм поширився на совітських землях нечуваний досі антисемітизм. Ще ніколи Жиди не були так зненавиджені, як їх тепер ненавидять в Росії. І ще ніколи жидівська віра не була в такім пониженню й упадку, як вона є сьогодні в Росії. Жиди в Росії знаходяться тепер прямо в трагічному положенні. Уряд переслідує їх за віру й не дає їм змоги економічно розвиватися, а християнське населення ненавидить їх. Негрампотність зросла серед Жидів до небувалих розмірів. Жиди починають вигибати. Сухоти і нервові хороби їх добивають. Антисемітизм висить над жидівством як чорна примара.

Професор Кроль винує за це все головно совітський уряд і тих Жидів, що є вірними служаками большевиків."

Нема сумніву, що Жиди розпічнуть тепер великий натиск на совіти. І можна надіятися, що вони змусять совіти до деяких уступок у користь Жидів. Та це назагал справи не змінить, а особливо не викорінить серед мас того антисемітизму, який вкорінився завдяки большевицькому урядови і тим жидівським прислужникам, що, як каже проф. Кроль, по „лакейськи" підпирали у всім зненавидженому комуністичну владу.

Коли український нарід звертав увагу жидівства на властивих виновників погромів, себто на царат і червоних тиранів, то жидівство добачувало його у невинним Петлюрі й у ново відродившійся українській державі, яка, мимоходом кажучи, дала їм усі свободи й ще жидівських міністрів заіменувала. Шварцбарт, убийник Петлюри, стає жидівським мучеником і местником за кривди жидівського народа. А ось тепер довідуємося з жидівських жерел, що погроми з часів Петлюри не були нічим у порівнанню з тим, що діється з Жидами в комуністичнім царстві.

НІМЕЦЬКИЙ ЗДОРОВИЙ РОЗУМ

Цілий світ приглядався з напруженням загальному народному голосованню, що відбулося в Німеччині послідної неділі. В сьому голосованю німецький народ мав зажадати від свого уряду, щоби він відкинув признанне вини за викликанне війни, яке на Німеччині вимусили побідники в світовій війні. Уряд мав дальше постарати о скасованне відповідних постанов версайського договору, які спираються на признанню вини, а спеціально постарати о евакуацію аліянтських військ з німецької території. Уряд не сміяв приймати на себе ніяких зобовязань, в яких основу лягло признанне военної вини.

Як видно зі змісту точок голосованя, осередною точкою є вина за війну. Відповідальність за війну була головним коником, на котрім їздили аліянтські агенти в час війни. Америка вступила до війни, бо вона приняла без обмеженя сю брехню аліянтів. Сю відповідальність за вину вложено в основні точки всіх договорів між Німеччиною та побідниками. Се признанне до вини за війну на Німеччині вимушено. Німеччина його ніколи не приймала. Німеччина вірила, що в найгіршому для неї случаю другі держави на рівні з нею винуваті за війну. Се переконанне Німеччини підтвердили новіщі розслідування над історією війни. Найновіщі історики Америки, Англії, ба навіть Франції складають нині головну вину на Францію й Росію, а тільки другорядну вину на Німеччину.

Німецький народ може слушно дутися покривдженим, коли з нього стягається страшенні дрячі на основі брехні, яку його заставили підписати побідники. На се власне обуреннє розрахували німецькі націоналісти. Вони підсилали думку уряджения референдума в Німеччині над сею болючою для всіх Німців справою. Німці мали загальним голосованнем відкинуті основне признанне всіх міжнародних зобовязань Німеччини супроти аліянтів, а тим самим звалити всі ті зобовязання.

Та здорово думаючі люди в Німеччині відразу стали Німців успокоювати. Вони говорили Німцям: Правдою є, що головна вина за викликанне війни не спадає на Німців, як се аліянти казали підписати Німцям. Але знова загальним голосованнем таких справ не вирішується. Що з того, що німецький народ скаже, що він не винуватий та зажадає скасованя відшкодовань? Чи німецький народ має силу перетерти свої твердженя? Ні. Німецький народ є безсильний до такого виступу. Німецький народ мусить працювати й платити відшкодованя, хоча він не знає, за що. Німецький народ мусить працювати й платити, аж поки вони не виплатять всіх вимущених на них відшкодовань та не стануть відтак праціовати виключно для себе самих. Що з того, що відшкодованя несуднні? Як одиниці, так і народови часто приходиться сповняти несуднні домагання. Коли він інакше не може, то се його характеру не зломить. Він колись діждеться справедливости.

І Німці відкинули внесок. Сим вони показали небияку силу й довіря до себе. Нині Франція з сорому очи спускає.

З МУЗИКИ

Концерти Т-ва Приятелів Музики (Society of Friends of Music) тішиться доброю славою, усе повна людей великанська галя, а кождий концерт дбайливо виконаний. Дня 15. грудня ц. р. давали Бахову „Різдвяну Ораторію". Хор — 140 осіб, оркестра з Метрополитен Опери, соліст: сопран, альт, тенор і бас-баритон та орган. Дирігент: Артур Боданський.

„Різдвяна Ораторія" складається із шести кантат, а кожда кантата із около десять точок. Написав її Йоган Себастіян Бах, будучи в пяти-десятих літах на богослуженнях біля Христового Різдва. Текст взятий із писань апостолів Матея і Луки. Цей твір звичайно дають на двох концертах, а щоби не розривати цілости, прийшлося його скоротити. Пропущено богато, але тим не порушено цілости. Скорочення це тільки підчеркнуло найкращі риси твору і заощадило слухачам труду (слухати менше цікаві речитативи, чи і трохи за довгі арії).

Великий композитор Бетговен сказав: „Бах — (у німецькій мові значить потічок) повинен називатися — море, бо незмірима глибина його творчости". А твори його гениальні і скількість їх велика. Бах був органістом, був концертмайстром (скрипаком), дирігентом (оркестри) і директором церковної музики. Де він працював, то для тої установи компонував відповідні твори. Нема такої ділянки, для котрої він не залишив би творів. І вокальна й інструментальна музика досі дорожить його творами, а видані вони у 46 обемистих томах. Великий талан, основне знання і любов музики та витревалість постелили йому дорогу й у дальші століття. Твори його ціхує зрілість, виявлена в льогічній структурі його творів, пребогатій мелодиці, небуденній гармонії й у доскональому контрапункті. (Контрапункт — по нашому: нота проти ноти, точніше: рівночасне ведення двох або більше мельодій).

Знаючи його твори, приходимо до переконання, що найбільше величаві його твори написані для церкви, на орган, для хору і хору з оркестрою. Не диво: церква для широго віруючого християнина є жерелом сили і товчком до великого діла. Церква (то збірне місце молитви і славленя Бога) й орган (величавий церковний інструмент) стали Бахові помічними у виплеканні величі та краси; пройде богато літ, а Бахові твори не стратять своєї вартости.

Музика завдячує богато церкві, і то як на заході, так і у нас. Наш нарід від найдавніших часів мав зносини з иншими народами, від них брав науку, засвоював її, поширяв у себе і додаючи своєї творчости, передавав її своїм північним сусідам. Треба нам памятати, що Росію ми самі вигодували собі на біду. Пішли туди наші мужі науки, а наш земляк Бортнянський став там, що так скажу, диктатором церковної музики. Церковні хори у минулому і тепер причинилися у головній мірі до піднесення нашої музичної культури, а серед нашої імміграції їм належить признати велику заслугу.

Вертаючи до концерту, скажу: труди Society of Friends of Music великі та хосенні під моральним і матеріяльним оглядом. Такі „Німець учить нас картоплю садити", як писав наш Шевченко, і у нього вчімся розуму. Наша церковна музика не убога, творів у нас богато, й не один концерт можнаби устроїти, а певно слухачі малиби велику приємність. У Львові бувають такі концерти і я сам дірігував львівським Бояном на концерті, присвяченім церковним творцям М. Вербицького. Твори нашої церковної музики належить, видавцям богато помножено і напиї Церкві і не будемо послуговуватися чужими нашому духови працями. Саме за видання церковної нашої музики взялося наше Діяко-Учительське Т-во, а його нам належить піддержати, бо це справа не маловажна.

М. О. Гайворонський.

ПОШУКУЄМО 25 УКРАЇНЦІВ З $100

1—2. Калина Лисюк з Ню Йорку, Н. Ґ. $200.00
3—7. Д-р Лука Мишуга з Джерзи Сіті, Н. Дж. 500.00
8. о. Йосиф Чапланський з Ньюарк, Н. Дж. 100.00
9. Михайло Дармограй з Филадельфії, Па. 100.00
10. Теодора Семенків з Балтімор, Мд. 100.00
11. Укр. гр.-кат. церква св. Михаїла в Нюнкерс, Н. Ґ. 100.00
12. Укр. Православна Громада в Бінгамтон, Р. Ай. 100.00
13. Українська Громада в Когуз, Н. Ґ. 100.00
14. Українська Горожанський Клюб в Перт Амбой, Н. Дж. 100.00
15. Українська Громада в Ню Кенсинтон і Арнолд, Па. 100.00
16. Українська Громада в Кенмор, Огайо 100.00
17. Братство св. Ів. Хрестителя, від. 292 У. Н. С., в Дітройт, Мишг. 150.00
18. Братство св. Володимира, від. 105 У. Н. С., в Филадельфії, Па. 100.00
19. Український Жіночий Комітет в Ню Йорку, Н. Ґ. 100.00
20. о. Лев Левицький з Клівленд, Огайо 100.00
21. Д-р Амвросій Кібзей з Дітройт, Мишг. 100.00
22. Йосиф Коколюс з Картерет, Н. Дж. 100.00
23. Українська Демократична Січ ім. Д. Вітовського в Клівленд, О. 100.00
24. Українська Громада в Нюнкерс, Н. Ґ. 100.00
25. Українське Співацьке Товариство „Боян" в Нюнкерс, Н. Ґ. 100.00
26. Українська Громада в Міннеаполіс, Мінн. 100.00
27. Українсько-Американський Горож. Клюб в Картерет, Н. Дж. 100.00
28. Українське Співацьке Тов. „Боян" в Клівленд, О. 100.00
29. Українська Громада в Акрон, Огайо 100.00
30. Українська Громада в Бостон, Масс. 100.00
31. Українська Громада в Елізабет, Н. Дж. 100.00
32—35 Українська Громада в Ансоній і Дерби, Конн. 400.00
36. Григорій Мех з Монтреал, Канада 100.00
37. Українська Громада в Сен Луіс, Мо. 100.00
38. Українсько-Американський Горож. Клюб в Алентавн, Па. 100.00
39. Українська Жіноча Громада в Асторії, Л. Ай 100.00
40. Український Політичний Клюб в Скрентон, Па. 100.00
41. Чорноморська Січ в Ню Йорку, Н. Ґ. 100.00
42. Одинайцята Сотня Демократичної Січи в Честер, Па. 100.00
43. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112 У. Н. С. в Клівленд, О. 100.00
44—45 Українська Громада в Дітройт-Гемтрамк, Мишг. 200.00
46. Тов. ім. Ів. Франка, від. 324 У. Н. С., в Клівленд, О. 100.00
47. Братство св. Стефана, від. 221 У. Н. С., в Шікаго, Ілл. 100.00
48. Тов. „Сокіл", від. 336 У. Н. Союза, в Клівленд, Огайо 100.00
49. Українська Громада в Оборн, Н. Ґ. 100.00
50. Українська Громада в Шамокін, Па. 100.00
51. Українська Народна Школа при 14 ул. в Ню Йорку, Н. Ґ. 100.00
52. Українська Громада в Ню Гейвен, Конн. 100.00
53. Український Жіночий Кружок в Минкз Ранс, Па. 100.00
54. Українська Громада в Вилінґ, В. Ва. 100.00
55. Українська Громада в Трой, Н. Ґ. 100.00
56. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94 У. Н. С., в Гемтрамк, Мишг. 100.00
57. Українська Православлана Громада в Ньюарку, Н. Дж. 100.00
58. Роман Слободзян з Елізабет, Н. Дж. 100.00
59. Українська Православлана Громада в Ню Йорку, Н. Ґ. 100.00
60. Павло Гаврилів, антикар з Перт Амбой, Н. Дж. 100.00
61. Товариство „Запорожська Січ" з Монтреал, Канада 100.00
62. Іван Магун з Темс, В. Ва. 100.00
63. Товариство Американських Ветеранів Українського Роду 100.00
64. Іван Штогрин, бизнесмен з Елізабет, Н. Дж. 100.00
65. Українська Громада з Менчестер, Н. Г. 100.00
66. Стрілецький Гурток ч. 2 в Ню Йорку, Н. Ґ. 100.00
67. Український Горожанський Клюб на Сант Сайд Шикаго, Ілл. 100.00
68. Українська греко-катол. церква св. Михаїла в Нюнкерс, Н. Ґ. 100.00
69. Українська Громада в Ню Гейвен, Конн. 100.00
70. Українська Громада в Стемфорд, Конн. 100.00
71. Українська Громада в Вунсакет, Р. Ай. 100.00
72. Григорій Єнусик, погребник з Джерзи Сіті, Н. Дж. 100.00
73. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 133 У. Н. С., в Ньюарку, Н. Дж. 100.00
74. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 78 У. Н. Союза в Ньюарку, Н. Дж. 100.00
75. Українське Товариство „Запороже" в Ньюарку, Н. Дж. 100.00

ХТО СЛІДУЮЧИЙ?

ВСІ ТІ ЖЕРТВИ ВИСЛАНО ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:
OBYEDNANYE, P. O. Box 411, PHILADELPHIA, PA.

ОТ ВАМ РОЗУМНА ЖІНКА!

Було це у саму Петрівку, коли то, як здорові знаєте, сінножата у нас косить, та й такий то довгий - довгий день тоді! У таку длину вже смерком, коли сонце вже пішло спочивати, вертався мужик з Василем звали — з роботи до дому, з панського такі лану. Сердитий чогось бідняга! Чи робота може навкучилась, чи може така була в нього вдача; я-ж кажу, що сердитий. Прийшов до дому, косу кинув, а сам ввійшов у хату, тріснувши за собою дверми, тай сів на лавці. Сидить, морби що недобре йому допікало. Жінка не було тоді в хаті. Тільки що спостереглася, що чоловік вернувся з косовиці, взяла околотця та й побігла у хату, щоби пригріти давно вже зварену вечеру. А добра була людина, та Василева жінка; і покірлива, й слухняна, а ще вже розумна-розумна! — самі побачите. Горпиною бо так називалася, — порається коло печи, а Василь уже встав з лавки, тай походуває і носом покручує; а далі, далі — давай жінку небогу сварити, що, кажеж, „я патягнувся цілий день косою, аж руки охляли, а ти мабуть тільки висипялась, що й вечері доси не зварила! Де вона та твоя робота? Ні перед собою, ні за тобою!" Так то таньбить та дорікає мужик, а бідна жіночка слухає та мовчить, мовляв, і води в губу не бере, бачучи. Лаяв мужик, лаявся, зрешою — варить обід, та не то тим то сим докучав, а далі на мужицький час, а на панський, Якось не спірно йде йому робота жіночая: чим більше кваліться, тим поволіше. — А тут ще й просо опихати, й масло робити!...

„Чекай" — кликнув з утіхи мужик, — „буду я дві робот: або й три, чотири нараз робити!" — Бере ступу, кладе коло вікна, а масницю привязує собі до плечей.

„Оттак, каже, буду опихати просо, та й сметана в масниці доберстатися буде, й масло зробію, і на квочку, що по сміттю порпає, і на дитину, що в хаті грається, крізь вікно гляділи буду; а бід нехай там собі вариться". — Сміється Василь та тішиться, що таку мудрацію видумав. А що вже тому короткому жіночому розумові дорікає, що то у нічім собі поради найти не може!

Оттак то нашому мужикови все під лад клонилось, аж поки проклятуще лихо, — бодай його не згадувати, — не загостило, та й усю роботу поплуталось.

Надлетів яструб, тай давай пускатись на курята... Зувидів мужик... кричить, що тільки сили стає, — не помогло. Яструб ухопив курятко! Скочив зо ступи, біжить, не зважає, що масниця на плечах; так то розлютився дуже на навіженого яструба. Можеб, хто його знає... та ба! Біда скотіла, спіткнувся ногою, та й грим! Упав, а дотого розбилася масничка. Розбилася, тече з неї сметана, розмішуючи чорний порох. Дивиться Василь та й не розбирає, що йому тепер робити: чи сметану спиняти, чи яструба? Нагадавсь... усе лихо через того проклятого яструба, й його..., та й скинув з плечей масничку, вхопив за сокиру, що біля нього на колодці лежала, й шпурнув її за яструбом; але яструб уже був далеко, — може йому й воставне перед очима показався... Тут же нова невзгодина!

Хата нашого Василя стояла над ставом. Забув наш сердешний Василь на цю річ, певне що забув. Не розважував у свій злості, в яку сторону сокирою шпурнув, так вона з прямісінько впала в воду, тільки забулькотіло...

„Падоньку мій! Годино моя лиха!" — лебедить Василь — „треба лізти по сокиру!"

Роздягся, вліз у воду, шукає-шукає, нема, пропала!... Виліз з води, вдягається, лиховісно! Дивиться, ременя нема. Чи вкрав хто, чи може й сховав, щоб натішитися з Василевого горя?... А він, сердешний, знай тільки нарікає, що яструб курятко пірвав, що він масничку розбив, сметану розлляв, сокиру запропастив, ременя нема... „Сором, ой сором!" — закричав з досади.

Постояв хвилину, аж опам'ятався, що таки не слід на дорозі нарікати. Скочив через пліт, та й через город!... і так добився до хати.

Тут же знов нове лихо... Квочку дідько дорогою, якийсь собака зайшов до хати та й поперевертав горшки, дитинка полекалася!...

„Головочко моя бідна!" — стає знов Василь нарікати, — „жінці обіду не виніс, нічого не сторудив, а найгірше — вийти нема як, ременя нема!"

— Надягнув би другий, та й тут нема волі. — Горпина, йдучи на лан, взяла ключі від скрині.

Щож йому діяти? Сів на запічку, моя мала дитина. Сидить та кається бідняга, що з жінкою зачінався, та ще й дорікав. — „Що вона мені тепер скаже?" — так думає сидь. Вже й вечер підходить, і їсти хотілось, коли Бог мені тої їди! Нічого не наварив, то й їсти не будеш.

За часину вертає Горпина з косовиці й збирає по дорозі розбиту масничку. Дивно їй стало — не догадувалася вона Василевого лиха. А коли вступила в хату та й побачила свого чоловіка на запічку, аж перелякалась... — „Дух святий з тобою, Василю!" — залопотала вона.

„Ой, Горпиночко золота! Ти не знаєш, що за тяжке лихо лучилося!" — і почав їй усе вірно та щиро розказувати; — нічого не таїв. Знав Василь, що в Горпини добре серце... Смілялася потрохи з нього, та й він сам з себе сміявся.

Каючися, не раз і не два й впевняв, що нехай би й цілий день вона спала, то ні слівечком лихим її не зобидить, ні за її жіночі роботи не прийметься!...

От така то була розумна жінка!

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДО ВП. П. УРЯДНИКІВ МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

Згідно з ухвалою головної звичайної конвенції видано календар У. Н. Союза на рік 1930, по ціні 30 цнт. за примірник для членів. Календарі вислано до всіх відділів в листопаді с. р. так, що кождий відділ дістав календарі на час. Кождий член обовязаний календар взяти і враз з місячною вкладкою за нього заплатити.

Щоби не переносити довгів на слідуючий рік, проситься конечно прислати повну належитість згідно з рахунком і виказами, які вислано 5-го грудня с. р.

Грудень є послідним місяцем в році і тому робиться річні замкнення, з яких виготовляється річні справоздання для головного річного засідання, а також і до асекураційних департаментів стейтів. Тому, що асекураційні департаменти вимагають, щоби всі доходи були втягнені перед 30-тим груднем, проситься всі ті місцеві відділи, які що місяця спізняються з присилкою рахунків і звітів, щоби хоч раз в рік прислали свою посилку 28-го грудня, так, як сего вимагає статут організації, параграф 243.

В случаю смерти члена треба сейчас повідомити головну канцелярію, подаючи імя, назвисько, число грамоти і день смерти члена, щоби можна ще сего місяця виплатити посмертну запомогу.

Сего місяця вислано друк Уряд Місцевого Відділу на 1930 рік, який треба конечно як слід виповнити і звернути без ріжниці, чи є зміна в уряді, або ні.

Якби котрий з відділів не отримав календарів, або розмету, так проситься сейчас повідомити головну канцелярію.

Роман Слободзян, гол. фін. секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ!

СТЕМФОРД, КОНН.
Святочний Листопадовий Концерт.

Не велика числом, та сильна духом наша громада постановила відсвяткувати 11-ту річницю листопадових днів, днів слави і боротьби за власну самостійну державу. Неділя, 17-го листопада, буде записана в наших серцях як найкраще, бо завдяки нашим сусідам свято випало надзвичайно гарно.

Поминально-богослужіння за погибших братів відправив місцевий парох о. В. Гривнак, виявляючи присутних до жертв для інвалідів. Переведено збірку, яка принесла $32.00.

Із самого ранку погода не дописала. Падав безперервний дощ і ми тратили надію на значніше число публики, бо наші люде звичайно, як мають чим викрутитись, то сидять в кутку, випрядуючи собі дощем. Та, на нашу радість, о годині 5 вечором дала так заповнилась, що бракнуло місця. Приїхав спеціяльним авто-босом хор тов. „Боян" з Йонкерс, Н. Й., і концерт почався.

Вступне слово виголосив д. Т. Пастушак, згадуючи, як то тому 11 літ наш нарід на Західній Україні боровся за свою самостійну державу. Ми самостійности не здобули, бо проти нас прийшла навала ляцька, озброєна аліянтами, однак на дусі ми не впали, докази чого є хочби і наше свято. Боріться, поборете! Ми ще не програли і віримо, що прийде день, в якім вивішений для 1-листопада 1918 р. жовто-блакитний прапор на ратуші міста Львова знову там буде повішений.

Хор тов. „Боян" під дирігентурою п. М. Фатюка, весь як мак в чудових українських строях, то гримів, то плакав, то сміявся і своїми піснями підбивав серця зібраних. Треба признати, що хор цей у більшости з уроженців тутешніх, любить свою пісню і виконує її як найкраще. Дуетти, терцет і скрипцове сольо виявали безодганно. Кождий кусник нагороджувано цілком заслужено щирими оплесками.

Святочну бесіду виголосив д. Р. Слободян, гол. фін. секретар У. Н. Союза. Перерозбити всеї бесіди годі, бо вона тревала 45 минут. Бесідник немов малював чудові картини з минувшини славної минувшини, козацтва в боротьбі з Турками та Ляхами, батька Хмельницького розгромившого сильну під Корсунем і Жовтими Водами, Маєпу і його зрив, щоби на спілку зі Шведами вирвати Україну від Москаля. Бесідник перейшов послідні бої великої світової війни та зрив до боротьби на всіх українських землях. Ми в боротьбі і нині на всіх лініях і всіх тилуях — говорив бесідник. Ми не забираємо Полякам Краков ні Варшави, Москалям Москви чи Ленінграду, хоч той побудований на костях козацьких. Та не дамо своєї землиці, розшарпаної на чотири части між Ляхів, Москалів, Румунів і Чехів.

При кінци візвав бесідник присутних до жертв на будову Дому Інвалідів і на бойовий фонд.

Збірку розпочав короткими а ядерними словами д. Т. Пастушак, складаючи від себе жертву і взиваючи всіх присутних до жертв.

Концерт скінчився відспіванием національного гимну, почім хор та гості удались на скромну перекусу, зладжену комітетом.

Жертви зложили слідуючі: о. Гривнак $11; Т. Пастушак $10; по $5: Ан. Блащук, Мих. Кресан, Анд. Кругляк, К. Кульгавич, С. Лесобей, П. Тирчик, І. Михайлишин, Н. Когут, Н. Матрофел, С. Панасюк; Ів. Дорош $4; по $3: Ів. Кресан, С. Корівчак; по $2: о. Улицький, К. Пастушак, П. Качалуба, П. Хома, Н. Волошин, А. Городицький, С. Лесобей, Н. Белюх, В. Брезин, М. Кульгавич, Анна Чарковська; по $1: Ів. Чарковський, Анна Васко, М. Заплатінський, Г. Капустинський, М. Славінський, Р. Слободян, Анна Меняйло, Ан. Кульгавич, Анна Когут, І. Терлюк, А. Олексів, Ул. Хома, І. Криничний, М. Іванушко, В. Ступунів, В. Кресан, С. Корінь.

Жертвували разом $121. З панахиди було $32. Дрібних жертв зібрано $57.97. Загально зібрано $210.97.

Гроші вислано до краю через Обединання, а то $100 на будову Дому Українських Інвалідів у Львові, а $110.97 на бойовий фонд.

Учасник.

НЮ ЙОРК, Н. Й.
З діяльности тимчасового комітету Підгаєчан.

Тимчасовий комітет Підгаєчан відбув свої збори дня 8 грудня ц. р. До цього часу комітет зібрав перейшло 150 долярів на допомогу будові Повітового Народного Дому в Підгайцях. Збірку продовжується. Між иншим комітет приготовляється до улаштовання підприємства на день 2 лютого 1930 р. з котрого дохід призначений на висше згадану ціль. В часі, коли збірка буде вислана до краю, в пресі прологолосяться імена жертводавців. Тут подаємо дещо з листа, отриманого комітетом 6 грудня ц. р. від виділу філії тов. „Просвіта" в Підгайцях.

„Для інформації подаємо, що в цьому році вимурували ми І і ІІ поверх аж до піддашша, при тім ми задовжилися на яких 12,000 зол., даху ми не дали з браку готівки. В зимових часі будемо мусіли сплатити довг в сумі 10,000 золотих, а при тім мусимо призбирати якусь суму на докінчення будови дому з весною. Наші селяне мимо скрутного господарського положення розуміють вагу Повітового Народного Дому і з кождого селя, в якому ми дотепер були, привозимо 200 до 300 зол. пересічно. Викінчення дому, виправа, вікна, двері і підлоги будуть коштувати ще велику суму грошей, яких у нас нема. Просимо Вас, потворіть комітети у місцевостях, де перебувають емігранти з Підгаєчини, та доложіть старань, щоб ті комітети використали зимовий час на збірки для будови Повітового Народного Дому в Підгайцях. В тому році одержали ми з Канади $101.07, а в послідних днях $22.00 з Дітройт, Мич., одначе не знаємо, хто прислав нам тих $22.00, бо листа ми ще не одержали".

Громадяни Підгаєчинии! Будова Пов. Нар. Дому в Підгайцях це будова повітової твердині, в котрій мається скріпити наше освітньо-організаційне життя; це будова твердині, в котрій мають найти захист та оборону своїх прав на своїй землі і ширше слово поради нашої рідні і близьки нам, котрих ми лишили в краю; вони нині терплять переслідування та економічну руїну й не мають де зійтися, щоби разом великою повітовою громадою порадитися, як з лихом успішно боротись. Пов. Нар Дім в Підгайцях має бути злуком всіх з селом, злуком в боротьбі за краще життя на Західній Україні. Тому даймо свою помічи в цій злуці і в цій боротьбі.

Тимчасовий комітет Підгаєчан в Ню Йорку веде збірку при помочи ліст, на котрих є уміщена світлина будови Повітового Народного Дому в Підгайцях. Ці листи комітет вишле до инших міст на бажання наших товаришів з Підгаєчини, а вони по переведеній збірки у себе будуть мали висилати гроші на будову дому в Підгайцях, а листи приширять до нюйорського комітету Підгаєчан, щоб цей комітет міг дати разом справоздання до преси.

За листами проситься писати на адресу:

S. Kuczma,
278 Ave. B, New York, N. Y.

Тимчасовий Комітет.

—o—

АРНОЛД, ПА.
Народня робота жіноцтва.

В неділю вечером, дня 17-го листопада, довелося мені бути на вечері, котру давали українські жінки з Арнолд, Па. Дуже мені сподобалася праця декотрих жінок на полі народнім. Отже я постановив дістати ближчі інформації про їх діяльність.

В Арнолді вже від кількох літ існує Український Городжанський Клюб. Він має свій Народний Дім, дуже гарний. Однак ізза лихих робіт через кілька літ, Український Дім був у прикрім положенню. Жінки, видячи, що сором буде для нас утратити цей гарний дім, взялися до поважної праці й при помочи мужчин довели до того, що будинок дому вигляднє ліпше, ніж було. Хоч як прикро було раніше, всеж дух народний розгорівся й ніякі перепони його не спинять, бо українські жінки постановили витримати до кінця.

По вечері завізвали присутних до жертвенности для наших інвалідів.

Зібрано $30.90. Гроші переслано до Обединання в Филадельфії.

Гість.

І ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК ПІДНЕСТИ ІНТЕРЕС ДО УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ.

Статті гром. Михайла Скнібінського з Вунсакет про читанне книжок варта застановн зі сторони Українського громадянства в Америці. В ч. 295 „Свободи" п. Скибінський піддає думку книгарняним підприємствам взяти хоч на місяць на спробу якогось книжкового рецензента, котрий подаваби до прилодного відома звідомлення про книжковий рух і в той спосіб заохочував наше громадянство до читання книжок.

Нема сумніву, гадка дуже єдиспанна. В тім напрямі повинна йти агітація як найенергічнійше. Бо що варт громадянство, котре не інтересується наукою?

Та тут натрафимо відразу на таки трудноші, яких теперішні книгарні в Злучених Державах не можуть переломити. Є се трудноші фінансові. Для зясования справи подам осьтакий досвід: В книгарні Сурми є книжок вартости якийсь час перед двома літами найвище 20,000 долярів. Зна чить, управа книгарні вложила капітал в книжки и тій надії, що громадянство буде купувати книжки для читання, для самообразования, чи для иших потреб. Колиби тих 20,000 долярів вложити до банку лише на 4 процент, то річний дохід від сього капіталу виносив 800 долярів. Очевидно, що при тім нема ніякого ризика, нема журби, нема праці, нема оплати за льокаль, світло, видатки почтові і т. и. Тих 800 долярів се таки чистий-чистісенький дохід. На ділі тепер можна дістати і 5 процент., значить чистий дохід виносивби 1,000 долярів на рік. А коли би вложила ся книгарня і книгарню, то і наш денний торг з книжок, нот, газет, сезонових календарів та брошурок приносить нам денно около 15 долярів. З того треба покрити попередньо згадані видатки, голодно чоловіка, що займається книгарськими ділом, значить для підприємства не лишається майже нічого. А мимо сього книгарню вести треба, і треба заохочувати людий до читання.

Рецензента ми вдержували Сурми є книжок, вартости якийсь час перед двома літами. Рецензент писав про найновійші книжки в „Свободі", однак відзив був такий пізнячий, що книгарня мусіла доплачувати до „бізнесу". Значить, ми зробили спробу, над якою застановляється п. Скибінський.

На нашу думку, треба напередь позвести загальну агітацію за поширюванем інтересу до книжок серед нашого громадянства, знанять за поглибленнем думки. На товариських сходинах, на вічах, рідних нарадах і т. п., треба всюди кидати клич: „До самообразования! До просвіти! До науки!" Може через кидание кличів настане хочби часове заінтересованне книжкою. Тоді щойно можна зробити ще раз спробу вдержування книжкового рецензента.

Хто одинак мавби його вдержувати, се инше питанне. Колиби так всі наші часописи разом могли зговоритися і в порозумінню з книгарнями вдержали одного літературного критика, то се ще булоби найлекше. Тоді навіть, якби і вийшла матеріяльна втрата, то се буби неначе даток на спробу поширення просвіти межи нашим громадянством. Колиби сю втрату понесло кілька підприємств разом, то вони не відчулиби сього так, як відчуває одно книгарняне підприємство.

Про се однак тоеба писати, бо справді серед наших земляків в Америці майже не слідно заінтересования книжкою.

М. Сурмач.

ПОЗІР! ЧЕСТЕР, ПА., ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ., ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА., ТА ВСЕНЬКЕ НАШЕ ГРОМАДЯНСТВО!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО ГРУДНЯ (DEC.) 1929 РОКУ

В ЧЕСТЕР, ПА.

„НОРОДНЕ СВЯТО"

О год. 2.30 ПОХІД-МАНІФЕСТАЦІЯ вулицями міста від старої школи 2615 W. 3rd St., Chester, Pa., до Українського Народного Дому, corner of 4th and Hard Streets, Chester, Pa.

О год. 3.00 точно ПОСВЯЧЕННЯ УГОЛЬНОГО КАМЕНЯ, після чого відбудеться

СВЯТОЧНЕ ОТВОРЕННЯ УКР. АМЕР. НАРОД. ДОМУ

Свято отворення Народного Дому буде тревати 3 годинн. На ньому будуть промовляти майор міста Честер, Па., ред. Свободи п. О. Ревюк і богато инших місцевих і позаміських бесідників. Рівнок будуть пописки хорів та оркестру.

Від год. 6 до 8 буде угощування присутних на святі отворення Товариств та громадян.

Від год. 8 до 10 буде ЛИСТОПАДОВИЙ КОНЦЕРТ, на якому будуть промовляти місцеві бесідники. В програму свята увійдуть пописки Аленсандрівського, Філадельфійського і Вілмінтонського хору, виступи муз. школи п. Келичани, виступи місцевої Рідної Школи і т. п.

На це свято заряд Укр. Нар. Дому просить всіх щирих Українців, які бажають слави українському імени.

КОМІТЕТ. 302

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ У ВУНСАКЕТ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ СЕСТРИЦТВА З. Б. М. ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ

відограють аматори чудову і смішну комедію в 5-ох діях

КЛЮБ СУФРАЖИСТОК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО ГРУДНЯ (DEC.) 1929 РОКУ

В ГАЛІ УКР. ПРАВОСЛ. ЦЕРКВИ, 394 БЛЕКСТОН СТ.

Початок точно в год. 4-ій пополудни. — Вступ 50 ц., діти 10 ц.

Сердешно запрошуємо сестер і братів з Провіденс, Менвиз, Павтакет, Централ Фолс, Мілвіл, Фол Ривер і Бостон та окольчині міст. Представлення грають найкращі сили аматорські, приходіть численно, а певно будете вповні задоволені. 302

ЗА УРЯД СЕСТРИЦТВА З. Б. М.:

Текля Сусла, предс.; Текля Панькін, кас.; Юлія Базан, секретарка.

УВАГА! УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА КОМЕДІЯ! УВАГА!

Святочна вистава

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО ГРУДНЯ (DEC.) 1929 РОКУ

НА ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛ. ЦЕРКВИ В НЮ ЙОРКУ

1) „РІЗДВЯНА НІЧ"

музична комедія. — Музика! Спів! Танці!

2) „ПОДОРОЖ НА МІСЯЦЬ"

Сатирична фантазія. — Сміх до сліз!

3) „СВЯТОЧНИЙ ДІВЕРТИЗМЕНТ"

Богато нових нумерів!

При участи прпадонни Київського Соловського Театру Марії ГРИБЕНЕЦЬКОЇ, Віри БАРЧАНІВНИ, Йосифа ДАЗИДЕНКА, Гліба ШАНДРОВСЬКОГО, П. КАРАЧИНЦЯ, П. ЛУЦЕЙКА, та инших.

ХОР! КОЛЯДА! Початок точно о 8-ій год. вечер.

НАДІЙНІ І ПЛЕКАЮЧІ МАТЕРІ

ЛІКАРІ поручають рибячий олій денно, перед і по породі дитини. Протидіяє збезкаженню материнської сили. Усуває всякі недомагання зубів. Помагає у ростї дитини. Кладе підвалини до лїпших зубів і костей. Приємний спосіб уживання його є Scott's Emulsion. Легко сприймається. Легкий до зажиття. Знаменитий споживчий середник. Варто спробувати.

SCOTT'S EMULSION

ДЛЯ МАТЕРЕЙ І ДІТЕЙ

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J. 29-65

ТЕПЕР МОЖНА НАБУТИ

ВИФЛЕЄМСЬКИЙ ВЕРТЕП

спеціяльний образ на Рождество Христове. — Ціна 20 центів.

Замовляти в адміністрації „Свободи":

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

СВЯТА 1-ГО ЛИСТОПАДА В ТЕРНОПІЛЬЩИНІ.

Листопадові роковини відсвятковали всі громади теребовельського повіту дуже торжественно. В кожнім парохії відправлено в цей день торжественні богослужения і панахиди за полеглих. Свято мало всюди характер церковний, бо повітове старостве в Теребовлі напередодні 1-го листопада спеціяльним обіжником заборонило під загрозою репресій якінебудь походи, а навіть церковні процесії. Як прояв національної свідомости належить відмітити, що ввесь український загал здержався цього дня від якої-небудь праці. — В самій Теребовлі відбулися дня 27. жовтня довірочні сходини „Міщанської Організації", на яких д-р Антін Заплітний виголосив реферат на тему „Значіння першого листопада", а о. Зенон Кузьма на тему: „Як творилася Українська Армія". Оркестра місцевої читальні „Просвіти" під батутою п. Івана Козака відограла національний гимн і „Боже великий, единий". В самому церковному листопада відправив о. декан Степан Мохнацький торжественну Службу Божу в парохіяльній церкві при участи місцевого катехита о. З. Кузьми та богослова п. Деревницького Зенона. Після Служби Божої виголосив о. декан Мохнацький достроєну до свята проповідь, яка зробила на присутніх помітне враження. По Службі Божій відправлено під памятником в честь полеглих за Батьківщину панахиду, а представники філії „Союзу Українок", а за ними й делегації инших товариств занесли вінці на могили українських жовнірів, що є похоронені на теребовельському кладовищі. В часі богослужения і панахиди співав мужеський хор та грала читальняна оркестра. З нагоди свята зібрано в церкві 47 зол. на жовнірів Української Армії. Навіть цей, дискрізь спокійний, від свята не подобався повітовому старостві, бо ось зараз після 1-го листопада почалася нагінка на українських урядників і на українські памятники по полеглих. І так перслухано досі о. декана Мохнацького в справі побудування памятника для полеглих в Теребовлі, а о. Йосифа Райха, пароха Іванча, в справі збудування там (в Іванчу) памятника в честь українських полеглих жовнірів. Знованк на ініціятив такого памятника в селі Іванівці, теребовельського повіту, зробив місцевий поліцерунок донесення до суду.

Зеро. Славний рахінник Перельман списував так, що розвязував найтрудніші математичні задачі. Якийсь жартун хотів собі зажартувати з рахівника, та каже, що завдасть дуже трудне завдання, якого він не відгадає. Прошу мені сказати, скільки є 8×9?

На це рахівник: Коли він станете біля тієї цифри, то буде 720.

ВОЗВЕСЕЛІМОСЬ ВСІ — У ВИФЛЕЄМІ НОВИНА!

отсю Різдвяну пісню заколядували на рекорді ч. 15597 видавництва

Окей-Одеон

OKeh Odeon ELECTRIC

Трio: В. Барчанівна, і Давиденко і Г. Шандровський. Ціна 75 ц.

Перед співом виголошує глубокий бас п. Шандровського старинну церковну мелодію

С нами Бог, разумійте язици і покаряйтеся, яко с нами Бог!

Сі слова роблять того рода враженне, що мимоволі викликають у кождого спомини з дитячих літ. Тому варт заговорити сейчас сю рекорду таки в своїм рідним базарі

СУРМА

і кромі сього ще й инші коляди на рекордах, як ось:

15599 (БОГ ПРЕДВІЧНИЙ / ВСЕЛЕННАЯ ВЕСЕЛИСЯ) Наспівав хор українських дяко-учителів, дірігент Андрій Гела

15574 (РІЗДВЯНІ СВЯТА, часть І і ІІ Б. Савицький і Оленин

15549 (БАЧИТЬ БОГ, БАЧИТЬ ТВОРЕЦЬ / СИВА ЗАЗУЛЕНЬКА Український Нап. Квартет

Для Ваших дітий, або для знакомих, котрі привикли до коляд в англійській мові, можете замовити загально співані в Америці Різдвяні пісні на рекордах ОКЕЙ ОДЕОН:

10 Inch 75 cts.

40910 (O THOU JOYFUL / (SILENT NIGHT, HOLY NIGHT Both by Okeh Instrumental Quintette

40911 (CHRISTMAS SONG / (OH, COME, ALL YE FAITHFUL Sung by Vaughn de Leath with Justin Ring Trio

40924 (JOY TO THE WORLD / (O! LITTLE TOWN OF BETHLEHEM Sung by Golden Hour Mixed Quartette

41139 (HARK! THE HERALD ANGELS SING — Pipe Organ / (SILENT NIGHT, HOLY NIGHT — Pipe Organ Both played by R. Jordon. Refrains by Mixed Quartette

12 Inch $1.25

3270 (SILENT NIGHT, HOLY NIGHT (Gruber) / (O SANCTISSIMA (O du froehliche) Organ Solo with Chimes

3024 (SILENT NIGHT, HOLY NIGHT — 1st Violin, 2nd Violin and Organ / (SONG OF CHRISTMAS — Violin, Harp, Organ Both played by Marek Weber Trio

10 Inch 75 cts.

3545 (O SANCTISSIMA (O du froehliche) / (SILENT NIGHT, HOLY NIGHT Dajos Bela and His Orchestra

3546 (SILENT NIGHT, HOLY NIGHT, Celesta Solo / (O SANCTISSIMA (O du froehliche), Celesta Solo Michael Spellansky

3507 (O FAITHFUL PINE / (SILENT NIGHT, HOLY NIGHT Dajos Bela and His Orchestra

Кромі сього пригадуємо, що заходами ОКЕЙ ОДЕОН видано богато рекордів з народними піснями й мельодіями, як ось найновійша рекорда:

15598 (СОЛОДКІ МРІЇ, вальс / (ПОЛЬКА-ВИРА Давиденко і Вікари, мандоліна і гітара

і давнійше видані рекорди:

15535 А я тое ліча люблю, коломийка
15571 Анюся, полька
15589 (Баламуте / (Каменецька Коломийка.
15587 Бандура
15577 Біда
15571 Бучацька коломийка
15576 Вечірний дзвін
15554 В краю та в Америці
15558 Галичанка
15547 Гей ну хлопці до збруї
15542 Гей видно село
15539 Де ти бродиш
15556 Дуб-на дуба повалився
15570 Думка про старий край
15572 Журба Гавриихи
15548 Закувала та сива зозуля
15562 З Америки до краю
15547 За тебе Україно
15541 Карі очи
15563 Коломийка
15539 Коли розлучаються двоє
15562 Козак відїджає
15554 Любов
15585 Лутом іду, коня веду
15595 Лучше було не любити
15566 На горах Манджурії, вальц
15569 Наша коломийка
15578 Наша коломийка
15590 На Україні
15573 Не хочу бути чоловіком
15575 Неудача Панчихи, часть І і ІІ
15566 Не журись, полька
15534 Ой чомуж ти не такий, козак
15535 Ой я собі козак лепкий
15557 Ой я козак, коломийка
15555 Ой на горі чорна хмара
15542 Ой, Україно
15537 Ой гиля гиля гуси
15543 Ой дощуй обруч
15537 Ой не спиться, не лежиться
15545 Прометей
15532 Пропала надія
15560 Рідні пісні
15584 Родина
15578 Січовий Козак
15583 Січовий Марш
15555 Сміло, брати
15552 Тай орав мужик
15593 Теє вода зяла явора, ч. 1 і 2
15583 У. С. С. Марш
15568 Україно, мати, кат сковав
15561 У пеклі, полька
15573 Цигая на толоці
15533 Червона калина
15584 Чорні очи
15564 Чудасія
15563 Чуєш, брате мій
15545 Чумак
15559 Чижик

Кромі тих не треба забувати на цілий ряд давніше видних рекордів Окей-Одеон. Понизше подаємо на примір деякі з них.

15549 Бачить Бог, бачить Творець ..... Укр. Нар. Хор, Колядa
15587 Бандура ..... Українська Орх. з Пасейку, Н. Дж.
15576 Вечірний Дзвін ..... Евгенія Таллаш і М. Оленин
15588 Галичанка, коломийка ..... Оркестра Дмитра Корцінека
15547 Гей на хлопці до зброї ..... Укр. Нац. Квартет
15542 Гей видно село ..... М. Зазулак, баритон
15548 Закувала та сива зазуля ..... Нац. Укр. Квартет
15547 За тебе, Україно ..... Укр. Нац. Квартет
15541 Коли-б мені, Господи ..... Марія Машір, сопрано
15562 Козак відїджає ..... В. Барчанівна і П. Давиденко, дует
15592 Одрехівський танець ..... А. Барна і Ко.
15574 Різдвині свята, часть І і 2 ..... Б. Савицький і Оленин
15564 Човник ..... В. Барчанівна і П. Давиденко, дует
15576 Як два серця ..... Е. Таллаш і М. Оленин

Всі повисше вичислені рекорди треба замовляти сейчас, щоби вминути клопоту перед самими святами. Хто замовляє 5 рекордів, дістає даром голки Сурми до фонографу. Заходіть, або пишіть по рекорди й катальоги прямо до:

SURMA BOOK-MUSIC CO.,
103 Ave. A, New York, N.Y.
PHONE: DRY DOCK 3752.
(межи 6-ою і 7-ою улицею).

10-го СІЧНЯ

— зачнеться —

НОВИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Всім охочим даємо змогу навчитись добре по англійськи, вдома, дистанційно, за малу оплату.

Наша метода дуже легка. Сотки наших людей прислало нам гоpяче признання за поміч в вивченню англійської мови. Наука в рідній мові і з неї мають велику користь не лише свіжі імігранти, але і всі, які вже є тут довгі літа, а не навчились добре по англійськи.

Зашліть свое зголошення на той курс доки ще є нагода. Напишіть ще нині по докладні інформації і залучіть 10 центів на пробну лекцію. Адреса:

UKRAINIAN COMMERCIAL SCHOOL

1434 N. LEAMINGTON AVE., Dept. 1, CHICAGO, ILL.

Уживайте отсей купон:

Укр. Торг. Школа. Я хочу вписатись на Курс англійської мови і тому залучаю 10 центів в срібні і прошу прислати мені пробну лекцію і подрібні інформації.

Імя і назвиско .....

Докладна адреса .....

Найновіші Стінні Календарі на 1930 рік.

В ЛЬОХ КОЛЬОРАХ, КАЛЕНДАРІ ДРУКОВАНІ ПО УКРАЇНСЬКИ І ОЗНАЧЕНІ ЧИТКИМ ЧЕРВОНИМ ДРУКОМ НА КОЖНІЙ ДЕНЬ — поети записані дати:

"ЧИ СЕ ТАЯ ЯРИНЧЕНЬКА, що в воду пив" Чи се так Іванівська, що в. 18 липня — Іванів під хатою з садком — хлопець з тячиною коло криниці.

"ПРАЩАЙ ДІВЧИНО" (пісня УСС) — Гарний над очах, дівчино з цятками і чистою, прекрасною душею, ніжною як квітка.

"ПОЇСТАЙМО КОЗАЦЬКОМ ДОВГИМИ РЯДАМИ" — прекрасна авторська пісня, перенесена в 20-ті століття.

"НАД ПРУТОМ У ЛЮЛІ ХАТИНА СТОЇТЬ" — Гарний вид дуга з хатиною над рікою, дівчина сидить з цитрою.

"НЕРОЗЛУЧНО СИТКУ ТА НАЛИ" — Тужба на полонинах з вівцями, трав на зопівці.

"УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ" — Тайне зображення весілля на селі.

ПОЧТОВІ КАРТОЧКИ з Різдвяними жеданнями, імпортовані з Європи виключно вищого ґатунку з дуже гарними дизайнами (малюнки). Одна з цих — Ісусова ніченька на 21.00

5 Календарів і 5 різдвяних карток висилаємо лише за $1.00

Замовляння посилайте на адресу:

KULYNITCH PRINTING CO., 418 EAST 9th STREET NEW YORK, N. Y.

СПЕЦІЯЛЬНО НА НОВИЙ РІК

ЦЕЙ ЗНАМЕНИТИЙ

ATWATER KENT SCREEN-GRID RADIO

НАЙНОВІШИЙ І НАЙЛІПШИЙ

ЕЛЕКТРИЧНИЙ СЕТ

Заощадіть $36

Лише $2 тижнево

Це є ціна лише $109

ХАЙ ЦЕ БУДЕ

Новорічний Дарунок

ДЛЯ ЦІЛОЇ РОДИНИ!

СТАРА СОЛІДНА ФІРМА:

EUROPEAN PHONOGRAPH CO.

10th St. & Ave. A., New York City

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЮ.

НЬЮ ЙОРК, Н. Й.

Другий звіт Комітету Стрийчан в Америці, пов. Збараж.

Цей звіт Стрийчан виказує дальшу діяльність від послідного справоздання в лютім 1925 року.

Особи, що дали датки: М. Кук, М. І. Крук, П. Славута, А. Бучак по $15; А. Куш і В. Цісецький по $10; М. Гасай, С. Бичак, К. Бучак, С. Бучак, А. Бачинський, П. Славута, П. Голуб, В. Крук, І. Туранський, С. Бригідера по $5; І. Горичун $3; О. Голоднюк, М. Рокицький, І. Салагуб по $2; В. Крушельницький, А. Бурий, С. Великанович по $1; Іван Салагуб зібрав на листу $9. Разом жертв $151.

З коляди 1928 року:

М. Гасай, Пав. Славута, Пет. Славута, М. І. Крук, М. Крук по $5; К. Бучак, Д. Шафранський, С. Бригідера, С. Гримай по $2; В. Христина, С. Бучак, І. Слагуб, А. Бучак, П. Горичун, А. Біласка, М. Добровольський, К. Багрій, С. Ідак, Т. Гладкий, В. Ходачок, А. Збура, А. Бачинський, М. Кальба. В. Горичун, А. Колосович, М. Рокицький по $1; В. Телевяк $2. Разом $52.

З коляди 1929 року:

А. Бучак, Пет. Славута, Мих. Крук по $10; Мих. І. Крук $5; Д. Шафранський, С. Гриндай, І. Блічковський, С. Бурак, М. Гасай, І. Громада, П. Горичун, К. Бучак, М. Рокицький по $2; К. Вовчук $2.50; Ретрих, К. Багрій, А. Бучак, І. Кібала, М. Гладкий, В. Кручинський, О. Нагай, А. Бачинський, А. Редькова, С. Шафранська, Т. Береза, М. Стодольський, Р. Олешук, І. Дзюбко, Р. Лисобей, С. Мазуркевич, С. Гурик, І. Туранський, О. Голоднюк, М. Швед, М. Стахів, С. Шуран, В. Ходачок, І. Горичун, С. Бучак, М. Сеймен, Т. Гладкий по $1; Т. Маєвський 50 ц. Разом $83.

Дохід:

З жертв	151.00
З коляди 1928 р.	52.00
З коляди 1929	83.00
З балю 12 лист. 1927.	60.18
З балю 28 жвіт. 1928.	42.50
З балю 2 лют. 1929	38.90
В касіера було	86.70
Разом	$514.78

Розхід:

Вислано до Стрийвки	400.00
Пересилка грошей	6.00
За галі на збори	5.50
Недобір з балю 18 лист. 1928 року	21.15
Разом	$432.65
Дохід	$514.78
Розхід	$432.65
Остає в касі	$ 82.13

Дорогі Родимці!

Комітет Стрийчан в Америці відноситься до Стрийчан і симпатиків. В імени Комітету села Стрийвки, повіт Збараж, просимо о дальшу поміч на укінчення будови Українського Дому в Стрийці, п. Збараж. Український народ на українській землі взявся до будови українських домів по всіх містах, місточках і селах, щоби спинити ворожу наталу, яка все насувала й насуває на наші українські народні здобутки і яка хоче спинити, здушити постулі українського народу. Українські доми це будуть твердині, в яких буде творитися економічне, просвітне й політичне життя українського народу. І ми, частина укр. народу, односельчани Стрийвки, мусимо докінчити зачату українську твердиню в Стрийці, повіт Збараж.

Повисший звіт виказує, що ми вже зробили й хто вже сповнив свій обовязок для нашого рідного села. Многі давали вже по кілька разів, а дехто не дав нічого. Хто ще не мав нагоди дати жертви, зробіть мало дав, нехай тепер поспішить з допомогою, щоби закінчити так важне діло, як будову Українського Дому в Стрийці.

Дім вже вимурований і під дахом, але стіни ще не викінчені. Треба ще фондів, щоби викінчити. А наші браття Стрийчани не в силі стягнутись на них, бо вони самі окружені злидами, податками й долатками. Вони звернулись до нас, Стрийчан і симпатиків, з просьбою о поміч, на яку ми не повинні бути глухими.

Кождий з нас, що ще не причинився до збірки, хай дасть тепер на викінчення дому, де буде його імя записане в золотій книзі, тих, котрі брали участь в будові Українського Дому в Стрийці.

ЗА КОМІТЕТ СТРИЙЧАН В АМЕРИЦІ:

Марко Гасай, голова;
Константин Бучак, кас.;
Михайло Крук, секр.

БРИДЖПОРТ, ПА.

3 Листопадового Свята інвалідам.

Дня 24 листопада святкувала парохія св. Петра й Павла Листопадове Свято. Рано по Службі Божій відправив о. Бартош панахиду, при якій асистував від. 383 У. Н. Союза з своїми синіво-жовтими відзнаками. По панахиді о. Бартош промовив до вірних і візнав їх до жертв та заголосив, що вечером відбудеться концерт в Дінчата зібрали в церкві $10.45.

Святочний концерт відчинив громи. Мартинюк з своїм хором, який відспівав американський гимн. о. Бартош представив наочного свідка нашої визвольної боротьби, четаря Гревняка, котрий, вигролось дуже цікаву й патріотичну промову. По деклямації пром. Івана Букати двох громадян перевело збірку.

Жертвували: Л. Сарабун $3; Т. Голубенний і Михайлина Буката по $2; по $1: І. Влох, Марія Вовк, В. Степанин, І. Довгань, С. Годик, В. Стельмах, П. Дзинка, І. Коваль, С. Шимра, В. Козак, П. Бабій, П. Мартинюк, І. Грузінський, С. Козак, о. Е. Бартош, С. Гревняк, Т. Климюк, Г. Соколовський, М. Іваницький, В. Пухта, Марія Пухта, Марія Гнидолинич, Марія Кушнір, Параскевія Білик, І. Клюс, І. Бука́та; Ксеня Муц, Ю. Кушнір, М. Вовк, І. Бурий, К. Бінк, І. Шаравара, І. Бабій, О. Гнидовичі, М. Кобзак, Г. Шибол, Марія Годуденна; по 50 центів: Людвіна Грузінська, Анна Козак, П. Вовк, А. Козак, Ксеня Мудра; по 25 центів: Марія Степанин, Катерина Бура, Марія Ющак. Дрібними жертвами здожено 85 ц. Разом $47.10. З панахиди було $10.45. Загально зібрано $57.55. Розходу було $1.55.

По збірці відспівано ще кілька пісень і український гимн, яким закінчено свято.

До Обіднання вислано $56 і призначено на будову Дому Інвалідів.

Комітет.

ЧОЛОВІК З РИБОЮ.

Мабуть кождому є відомий оголошуваний символ рибалки в рибальським строю, несучого на плечах здоровенну рибу.

Мішано буде знати що понад третину століття тому один з основателів Scott & Bowne, котрі виробляють Scott's Emulsion, Cod Liver Oil, знайшов справжній оригінал цього оголошуваного символу. В дорозі до землі Північного Сонця, щоби там вибрати й купити засоби чистої норвежської Cod Liver Oil, він звернув увагу на сильного, плечистого норвежського чоловіка, котрий ніс на плечах свій ціделений полов. Вражений незвичайним видом мужчини, який двигав на своїй спині рибу малощо меншу від себе, він постановив сейчас нашкицувати цього рибалку й ужити того шкіцу яко знак Scott's Emulsion.

Від 1870 року багато тисяч фляшок цього продукту продано лише завдяки образові, на якім є представлений той норвежський рибалка. (Огол.)

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР

— візорає —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО ГРУДНЯ (DEC.) 1929 РОКУ

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

217-219 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.

„ПОЦІЛУНОК ЮДИ"

Песа на чотирі дії, написав С. Бела.

ПЕРШИЙ РАЗ В НЮ ЙОРКУ.

Беруть участь: пані: Жуковська і Красновська; п.п.: Жуковський, Котович, Чорнюк і Яновський. — Режисер Гр. Прохоровин.

Початок точно в годині 8-мій. — Вступ 75 і 50 центів.

Драмя С. Бели є надзвичайно життєві і сильні змістом. В цім перекопанні ті, що бачили „Гимн нужди". Памятайте, що частина доходу піде на Рідну Школу в старім краю. 301-2

ТІЛЬКИ ЧЕРЕЗ КОРОТКИЙ ЧАС БУДЕМО ДАВАТИ

ОПУСТ

КОЖДОМУ, ХТО КУПИТЬ В НАС:

Віктор ОРТОФОНІЧНИЙ Грамофон модель 8-35 опусту	$75.00
Брунсвік ПАНАТРОП Грамофон модель 14-7 опусту	55.00
На Радіо АТВОРЕ-КЕНТ модель 42 А. С., опусту	49.00
На Грамофоні ГАРМОНІ, модель 20, опусту	16.00
На ВІКТРОЛІ Грамофоні, модель 1-70, опусту	15.00

В додатку 12 рекордів, 3 пачки голок і гарний Календар даром.

На УКРАЇНСЬКИХ КНИЖКАХ 25, на Рольках до ПІАНА 20% опусту.

На Рекордах найновіших 13%, а на давніших 50% опусту.

ОПУСТ БУДЕ ТРЕВАТИ ТІЛЬКИ ДО СВЯТ УКРАЇНСЬКИХ.

Доставляємо ПІАНА з лучших фабрик, РАДІЯ-КОМБІНЕРШЕН, голосниці АРМ-ТОНІ і всякі части до грамофонів і РАДІЯ. Маємо також секенгенд грамофони, добре грають, а ціна мала.

У нас дістанете гарні Старокраєві ХУСТКИ і ШАЛІ рідних кольорів, Нитки, Канву, Взори, святочні картки, ноти й листи; чистий старокраєвий МІД до куті та багато других корисних річей.

ЗА ВСЕ ГАРАНТУЄМО.

Направляємо Радія і Грамофони. Продаємо за готівку або тижневі сплати.

ФРАНКО П. ЦІРКА

145 CHURCH ST., WOONSOCKET, R. I.

КОЛЯДИ і ЩЕДРІВКИ

на

РІЗДВО ХРИСТОВЕ І БОГОЯВЛЕННЄ

З ДОДАТКОМ ПІСЕНЬ СТРАСТНИХ, ВОСКРЕСНИХ І ИНШИХ ПІСЕНЬ ЦЕРКОВНИХ.

ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовляти в адміністрації „Свободи":

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться в суботу, 28-грудня, в годині 7:30 вечером, на 365 Main St. Просить ся усіх членів явитись на сей мітинг, бо будуть важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1930 рік. Хто має довгу заległість за минулий рік, довгуючих уповажнює виріпнати свої вкладки, бо в противнім разі не будуть користати з права голосу. Також подається до відома, що минувшої суботи відбувся мітинг кількох членів. Є не явивші. Члени не явившійся на сей мітинг буде карашти після статута. — Василь Матвіяк, пр.; Йосафат Гречека, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Подається до відома членам Тов. Української Січи, від. 170, що річні збори відбудуться в пятницю, 27 грудня, в год. 7-ій вечером, в салі під ч. 72 Mottis St. На ті збори кождий член повинен обовязково явитись, бо на цих зборах буде рішатися справа після яких Товариство придержується через цілий рік. Буде також вибір уряду на 1930 рік. Котрий член не явиться задовольнить кару після уставу збірів. — В. Пасічник, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. „Сокіл" від. 336, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться 1-го січня, то є на новий рік, в годині 1-ій пополудни, в салі Укр. Нар. Дому. Обовязком є кождого члена прибути на ці збори, почути справоздание уряду. Від цього ніхто не буде залежати дальший розвій Тов. Сокіл і наша головна організація У. Н. Союз. — Гр. Степанек, кас. і секр.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 78, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться 1 січня. Відбудеться Сл. Божа за здоровля членів і пімчища за померших членів. Кождий член має явитись на Сл. Божій і на річнім мітингу. Контр. комісія здасть справоздание з цілого року по чім буде вибір уряду на 1930 рік. Довгуючі члени повинні вирівнати свої заległости, бо не явившійся на сей мітинг член підлягає карі 1 дол., а у рядник 2 дол. — Василь Гонтарчик, пр.; Антін Бонічак, кас.; Андрій Бончак, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ. від. 234, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбудеться в неділю, 29 грудня, в салі Укр. Нар. Дому, 214-216 Фултон Ст., в годині 2-ій пополудні точно. На мітинг обовязані всі місцеві і позамісцеві члени явитись, бо є важні справи до полагодження. будуть недокінчені справи, справоздання урядників і контр. комісії, перечитание і зміни Тов. статута і вибір уряду на 1930 рік. — І. Гегега, предс.; Ю. Твіздь, кас.; К. Пілат, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Сим повідомляється членів Бр. св. Василия, від. 552, що річний мітинг відбудеться 29 грудня, в годині 2-ій пополудни під ч. 610 S. American St. Вкладок, передпних другим членом, не будеться принимати, бо кождий член має бути присутний на річнім мітингу. Буде справоздание з цілого року і вибір уряду на 1930 рік. Не явившійся на сей мітинг член заплатить кару 1 дол., а урядник ... дол. — І. Сорока, предс.; І. Сорока, кас.; О. Будай, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Українське Запомогове Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу, 28 грудня. Кождий член має бути присутній на сих зборах точно в год. 8-ій вечером, в Укр. Нар. Домі, 217-219 1ст 6-та ул. На порядку дня будуть важні справи, як рівнож річне справоздание уряду і вибір уряду на 1930 рік. Не явившійся член буде відвічальний після статута. — Е. Гузар, голова; Д. Костишин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Сим повідомляється членів Тов. Буковина, від. 14, що річні збори відбудуться в суботу, 28 грудня, в Укр. Роб. Домі, 15 1ст 3-та вул., точно в год. 8-ій вечером. На сих зборах буде звіт уряду за 1929 рік і вибір уряду на 1930 рік, та инші важні справи. Член або уряднік, котрий не явиться, або спізниться, на сі збори, підлягає карі після статута. Члени, котрі бажають поверитись назад до Тов. Буковина, можуть не зробити ни річних зборах, виповнивши свої заległости. — Мих. Гунька, пр.; Ів. Данилюк, рек. секр.

ВЕСТБУРИ, Л. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбудеться в суботу, 28 грудня, в годині 8-мій вечером, в домі Теодора Агреса. Проситься членів прийти на той мітинг, бо буде справоздание касове і вибір уряду на 1930 рік. — Теодор Агрест, секр.

ПОДЯКА.

Отсим складаю сердечну подяку У. Н. Союзови та його урядникам за уділення мені запомоги в сумі $75.00 з фонду запомогового.

Нехай росте і розвивається У. Н. Союз, наш Батько, который нам помагає у найприкрійших хвилях, коли чоловік у слабости або калїцтві потребує помочи.

Михайло Негребецький,
член 48 відділу У. Н. Союза,
Плейнс, Па.

Я, нижче підписаний, член від. 29 У. Н. Союза в Нантікок-Гайовер, Па., складаю отсим сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені допомоги в сумі $50.00 з фонду запомогового.

Іван Конегун.

ПРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ свого брата Миколи Кобелюха, з села Метилів, повіт Збараж, Галичина. Перебував довший час в Америці. Пустку про себе, або де перебуває, прошу слати на адресу: 301-4

Miss ANNA KOBELUCH,
330 — 20th St., West
Saskatoon, Saskatchewan, Canada.

НЮ ЙОРК, Н. ДЖ. Хто з України, хотів би заняти розпродавцем і вошень на куртині Української Торговельної Спілки, 57-59 Beacon St. зволить голосити до заряду Спілки.

ВИЙШОВ З ДРУКУ ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ МУЗИЧНИЙ КАТАЛЬОГ.

Хочете купити дешевше, будь з запасти доларів, прищліть 10 ц. на пересилку каталога. Пишіть. 289—

SURMA,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

НОВІ ДОМИ В КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. ... ні заходами ... проти Гай Шкали, а недовго ... ... ціна дуже ... ... там купуйте. Будівничий ... кождої неділі від години ... 6-тої пополудни.

JOHN CINDA,
390 Grant Ave., Carteret, N. J.
Тел. 1062 Carteret.

ПРОДАЄ ДОМИ в місті НЮ ЙОРКУ і околиці Українська Фірма

С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО
EXCHANGE REALTY CO.
41 East 7th St., New York City
Tel. Orchard 9677.

ПОЗІР! ПОЗІР!

БРИНДЗЯ НА ПІСТ

6-фунтова бочівка $3.00, 10-фунтова бочівка $4.50. До сторів 25% опусту.

При замовляннню треба ... $2.00 завдатку.

GEO. MYCHUDA,
1825 Newport Ave., Northampton, Pa.

DR. N. M. HNATYSHYN
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР
2191 Professor St., Cleveland, Ohio
Проти українського банку.
Телефон: Atlantic 2054.

НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ

За скорою і певною помочю в рідких недугах звертайтеся до нас. Сотки хорих урятовано від операції і терпіння, то само можемо зробити і для Вас. Тільки не зволікайте.

Д-Р АНДРІЯ І ВАСИЛЬ БОРАК
307 E. 18th ST., NEW YORK, N. Y.
Що дня від 10 рано до 8 вечер
неділя від 10 до 1.
7 THOMAS ST., NEWARK, N. J.
Вівторок, четвер і субота від 10 рано до 8 вечер.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE, 2157 W. Chicago Ave
Phone: Brunswick 7767 або 7768
SOUTH SIDE, 4954 So. Hermitage Ave
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

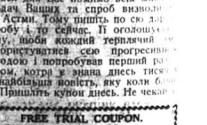

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКС, БРУКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

НА АСТМУ ПДЧАС ЗИМИ.

Метода Помічна Терплячим на Астму
пишіть в Найгірших Випадках
Пишіть по Даровну Спробу.

Коли терпите на Астму підчас зими і передодні, коли дуднть В. вождин відлизом, не забудьте ... вити сейчас, даром на спробу. ... Frontier Asthma Co. Нема рожного ... ви, що ви пірвте в життю ... помічи, пишіть по сю даровну спр... Коли терпіли ще життя і ... вали, що лічили найлішше на ... ремія Астми та навіть строшні ... ділком надію, пишіть по сю ... спробу. Се одинокий спосіб, в ... можете довідатися, що за прогре... Вправді ще не можемо всіх ви... невдач Ваших та спроб визволи... від Астми. Тому пишіть по сю ... спробу і то сейчас. І оголошу... тому, щоби кождий терплячий ... покористуватися сею прогресивною ... методою і попробував перший ... даром, котра в знана дпесь ... на цілій землі, яку коли б... ли. Пришліть купон днесь. Не чекай...

FREE TRIAL COUPON.
FRONTIER ASTHMA CO.,
687 Jr. Frontier Bldg., 462 Niag... St., Buffalo, N. Y.
Send free trial of your method to: